

Улога библиотеке у учењу шпанског као страног језика: акционо истраживање

Маријана Алексић Милановић
Универзитет у Београду
Филолошки факултет – Катедра за иберијске студије, Београд
marijana.aleksic.milanovic@fil.bg.ac.rs
ORCID 0009-0001-4240-9870

Сажетак

У раду се испитује колико студенти основних студија шпанског језика Филолошког факултета Универзитета у Београду користе библиотеку Катедре за иберијске студије и библиотеку „Хосе Јеро“ Института *Сервантес* у сврху учења језика. Хипотеза да је проценат студената који позајмљују грађу из области језика мали, али да ипак расте када се примени критеријум године студија, само је делимично потврђена. Анкетом у којој су учествовала 162 испитаника утврђено је да на вишим годинама студија позајмљивање литературе намењене учењу језика није у порасту. Такође је показала да је висок проценат оних који уче језик искључиво из материјала доступних на предметима из хиспанске лингвистике. Такви резултати наводе на закључак да је пожељно указати студентима на богатство које на пољу језика нуде библиотеке и уједно их подстаћи на самосталан рад. Следствено томе, са 35 студената друге године основних студија, спроведен је пројектни задатак који је подразумевао да самостално истраже одређену литературу и представе је на часу. Завршна анкета потврдила је да их је он мотивисао да чешће користе библиотечке фондове у сврху учења језика.

Кључне речи: настава страног језика, учење шпанског као страног језика, метод учења кроз задатке, пројектна настава, библиотека Катедре за иберијске студије, библиотека Института *Сервантес* у Београду, корисници библиотека, акционо истраживање

Увод

Циљ рада је да се у фокус стави библиотека као неприкосновени ресурс у настави и учењу страног језика. Она је то увек била, а данас је, међутим, њена улога у процесу учења страног језика неретко скрајнута. Библиотеке су се генерално кроз историју суочавале са разним изазовима, али су их и савладале, па тако, говорећи о Националној библиотеци Шпаније, Карановић пише: „[у] турбулентним временима и националним превратима Национална библиотека је одолевала свим потресима и јачала своју позицију стожера шпанске и хиспанске културе“¹, а данас се са савременим изазовима библиотеке боре дигитализацијом грађе с циљем да учине библиотечке фондове лакше доступним. У овом раду биће представљен значај библиотеке у процесу учења страног језика, упркос растућој количини лако доступних и лако претраживих не-академских дигиталних садржаја намењених ученицима страног језика, који су неспорно учинили учење неупоредиво лакшим. Наиме, најбољи резултати се могу постићи управо садејством свих расположивих средстава, а не искључивањем књиге.

У складу са тим, најпре се испитује колико често студенти основних студија шпанског језика позајмљују литературу намењену учењу шпанског као страног језика из вероватно једине две библиотеке које им могу понудити такву врсту грађе, из библиотеке Катедре за иберијске студије Филолошког факултета и библиотеке „Хосе Јеро“ Института *Сервантес*. Потом, с обзиром

¹ Владимир Карановић, „Национална библиотека у Мадриду и дух просветитељства“, *Читалиште: научни часопис за теорију и праксу библиотекарства* Број 40 (мај 2022): 20, doi: 10.19090/cit.2022.40.16-25.

на уверење да наставник може да врати библиотеци статус који она заслужује у процесу учења страног језика, представљен је предлог једне наставне активности на ту тему. Њена сврха јесте да се студенти усмере на додатни самостални рад на пољу језика, што је крајње пожељно. Додатни рад може бити заснован на немерљивој количини не-академских извора на интернету, који у учењу страног језика јесу корисни, али у неким случајевима могу бити и непоуздани. „Најважнији актери информационог друштва, школе, универзитети, библиотеке, суочавају се са парадоксима дигиталног света: површност и брзина замењују мудрост и образовање, растући квантитет информација и разни методи лаког и брзог приступа не гарантују квалитет и креативност његове употребе.“² Због тога је задатак наставника да укаже студентима на богатство које у области језика нуде библиотеке.

Методологија

Према дефиницији, акционо истраживање подразумева предузимање конкретних корака за решавање одређених проблема у пракси, те је оно најсврхисходније за ову тему. „Акционо истраживање засновано на заједници је колаборативни приступ истраживању који омогућава предузимање систематских корака у решавању конкретних проблема“,³ оно „пружа механизам или контекст кроз који људи могу заједно да размотре своје проблеме и пронађу нове начине на које их могу сагледати“.⁴

„Кључни аспект акционог истраживања је истовремени фокус на акцији и истраживању. Акциони део подразумева укључивање учесника у процес планиране интервенције, у оквиру које се, у контексту истраживања, развијају конкретне стратегије, поступци или активности. Интервенција кроз акцију настаје као одговор на уочени проблем, недоумицу или питање – јаз између идеалног стања и стварности који људи у одређеном друштвеном контексту препознају као нешто што захтева промену.“⁵

Распрострањено је становиште да се акционо истраживање дели у четири фазе (планирање, деловање, посматрање и промишљање)⁶, а неретко се сматра да то могу бити и три фазе (посматрање, промишљање и деловање)⁷, али без обзира на њихов тачан број, његова суштина лежи у чињеници да се фазе међусобно преплићу и да су циркуларног типа: „рутину ‘посматрај, промишљај, делуј’ треба разумети као скуп активности које се константно понављају“⁸. У случају овог истраживања, могу се издвојити три главне фазе: препознавање проблема, спровођење активности у циљу његовог санирања и процењивање успешности те активности.

Истраживање је пошло од хипотезе да у сврху учења језика студенти шпанског језика Филолошког факултета у Београду у врло малој мери користе библиотеку Катедре за иберијске студије и библиотеку „Хосе Јеро“ Института *Сервантес*, али да тај проценат ипак расте када се

² Жељко Вучковић и Гордана Стокић Симончић, „Парадокс знања у дигиталном свету“, *Читалиште: научни часопис за теорију и праксу библиотечарства* Број 20 (мај 2012): 13.

³ „Community-based action research is a collaborative approach to inquiry or investigation that provides people with the means to take systematic action to resolve specific problems.“ – Ernest T. Stringer, *Action Research* (Thousand Oaks/ London/ New Delhi: SAGE Publications, 1999), 17.

⁴ „It provides a process or a context through which people can collectively clarify their problems and formulate new ways of envisioning their situations.“ – Ibid, 203–204.

⁵ „A central aspect of AR [action research] is the simultaneous focus on action and research. The *action* component involves participants in a process of planned intervention, where concrete strategies, processes or activities are developed within the research context. Intervention through action occurs in response to a perceived problem, puzzle or question – a gap between the ideal and the reality that people in the social context perceive as in need of change.“ – Anne Burns, „Action research: An evolving paradigm?“, *Language Teaching* 38 (2005): 58, doi:10.1017/S0261444805002661.

⁶ Stephen Kemmis and Robin McTaggart, „The Action Research Planner“, in *The Action Research Planner* (Geelong: Deakin University Press, 1988), 5–28.

⁷ Stringer, *Action research...*, 17–20.

⁸ „the ‘look, think, act’ routine should be read as a continually recycling set of activities“ – Ibid, 19.

примени критеријум године студија. У сврху испитивања хипотезе, у првој фази истраживања у априлу 2024. године, спроведена је анкета како би се сагледале навике студената које се тичу коришћења поменутих библиотечких фондова. Упитник су попунили 162 испитаника са Катедре за иберијске студије Филолошког факултета Универзитета у Београду, од тога 52 студента прве године, 44 друге, 40 треће и 26 четврте године основних студија.

У другој фази осмишљен је и спроведен пројектни задатак с намером да подстакне студенте да у већој мери користе грађу намењену учењу шпанског језика доступну у поменутих библиотекама. У активности је учествовало 35 студената у оквиру предмета Савремени шпански језик Г-3, који је обавезан на другој години студија и почива на методу учења кроз задатке (шп. *enfoque por tareas*)⁹, а по завршетку курса полазници би требало да достигну ниво Б1.1 Заједничког европског референтног оквира. Пројекат је рађен у првом семестру школске 2024/2025. са студентима који су анкету из прве фазе истраживања радили када су били прва година студија, тј. у другом семестру 2023/2024. године.

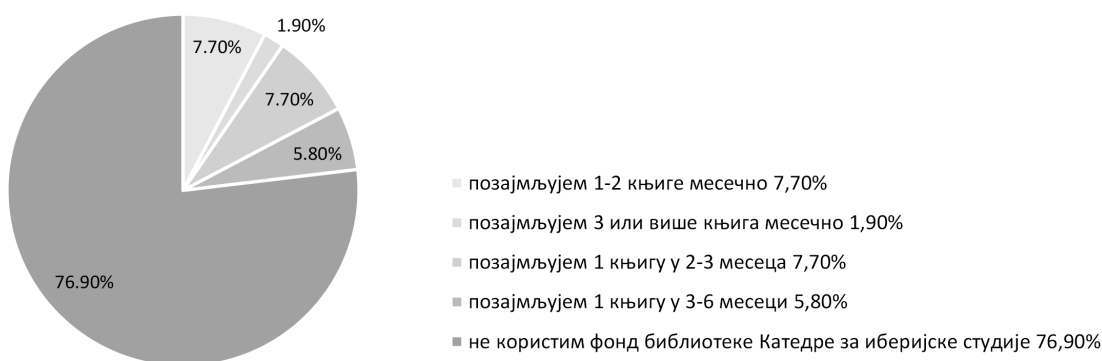
У завршној фази истраживања, крајем новембра 2024, студенти који су учествовали у пројекту попунили су упитник, чији је циљ био да се успешност пројекта представи квантитативно.

Прва фаза: препознавање проблема. Анализа одговора.

У првој фази истраживања описано је у којој мери студенти користе библиотеку Катедре за иберијске студије и библиотеку „Хосе Јеро“, коју врсту грађе користе, тј. да ли позајмљују литературу из области језика, да ли су упознати са свим садржајима који су на располагању члановима библиотеке „Хосе Јеро“ и процењено да ли се њихове навике разликују у зависности од године студија. Упитник се састоји од десет питања затвореног и два питања отвореног типа, а у овом раду биће анализирани само одговори на најрелевантнија.

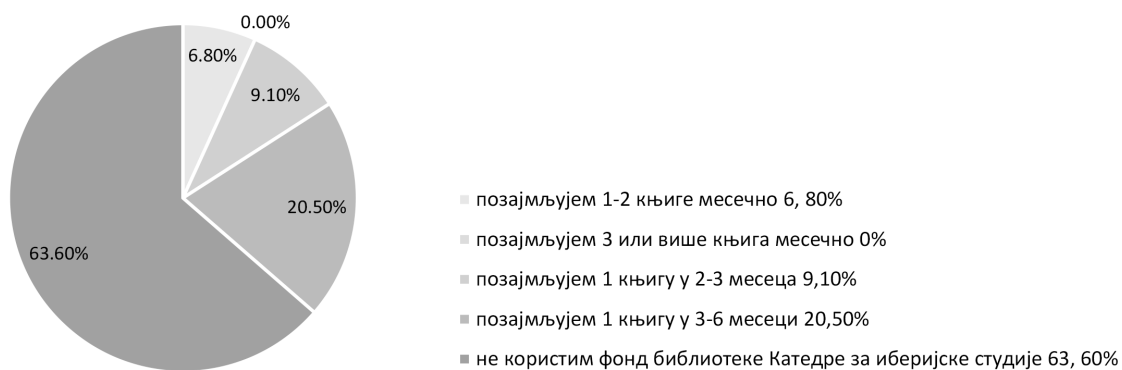
На питање колико често користе фонд библиотеке своје Катедре, студенти прве и друге године већински одговарају да га не користе уопште. Такав одговор дало је 76,9% студената прве године и 63,6% друге, док се проценат одричних одговора смањује на трећој и четвртој години студија, али и даље је висок: 47,5% испитаника треће године и 38,5% четврте не користе поменути фонд библиотеке (графикони 1–4). Врло су слични резултати када је у питању фонд библиотеке „Хосе Јеро“: грађу те библиотеке уопште не користи 71,2% испитаника са прве године, 81,8% са друге, 40% са треће и 34,6% са четврте године (графикони 5–8).

Графикон 1: Одговори студената прве године на питање колико често користе фонд библиотеке Катедре за иберијске студије.

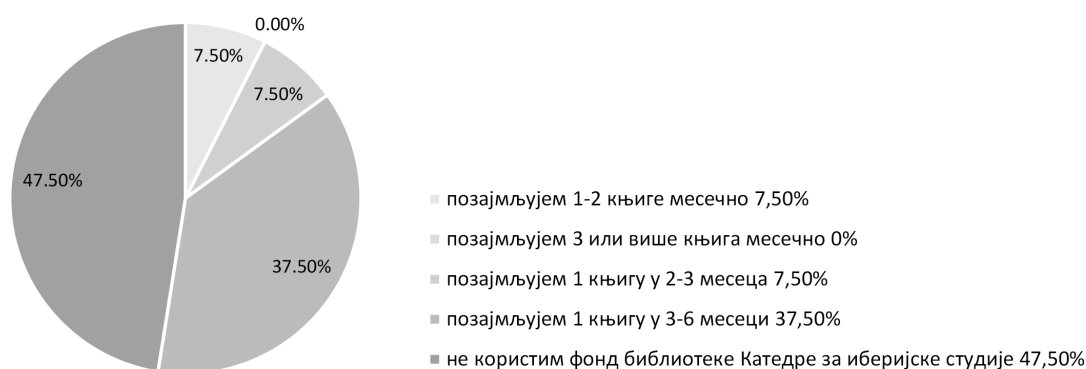

⁹ За детаљно излагање о овом методу видети: Jack C. Richards and Theodore S. Rodgers, *Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas* (Madrid: Edinumen, 2009), 219–237; Rod Ellis et al., *Task-Based Language Teaching. Theory and Practice* (Cambridge University Press, 2019); *Diccionario de términos clave de ELE*, “Enfoque por tareas”, Centro Virtual Cervantes, preuzeto 1. 3. 2025, https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/diccionario/enfoquetareas.htm.

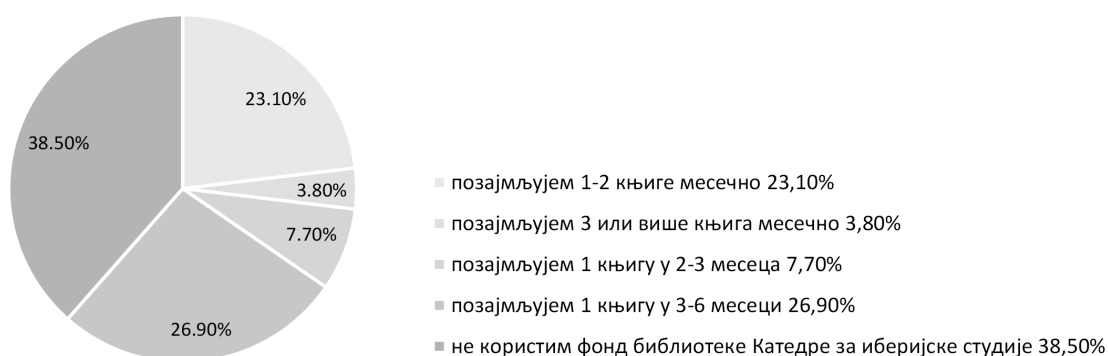
Графикон 2: Одговори студената друге године на питање колико често користе фонд библиотеке Катедре за иберијске студије.

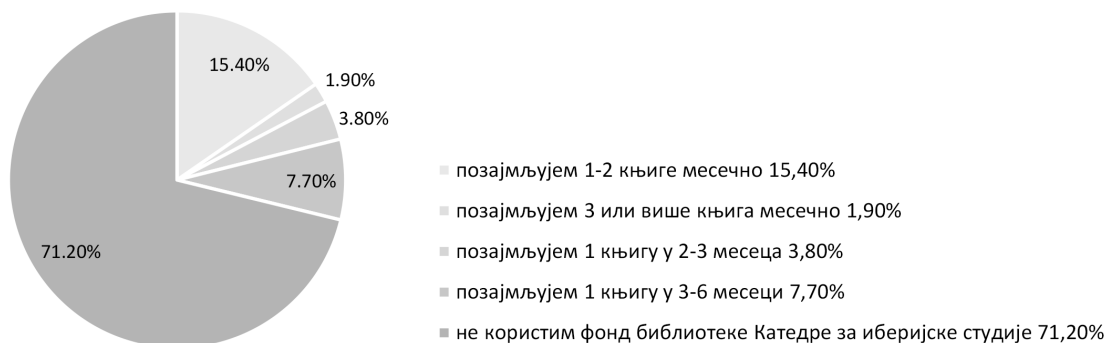
Графикон 3: Одговори студената треће године на питање колико често користе фонд библиотеке Катедре за иберијске студије.

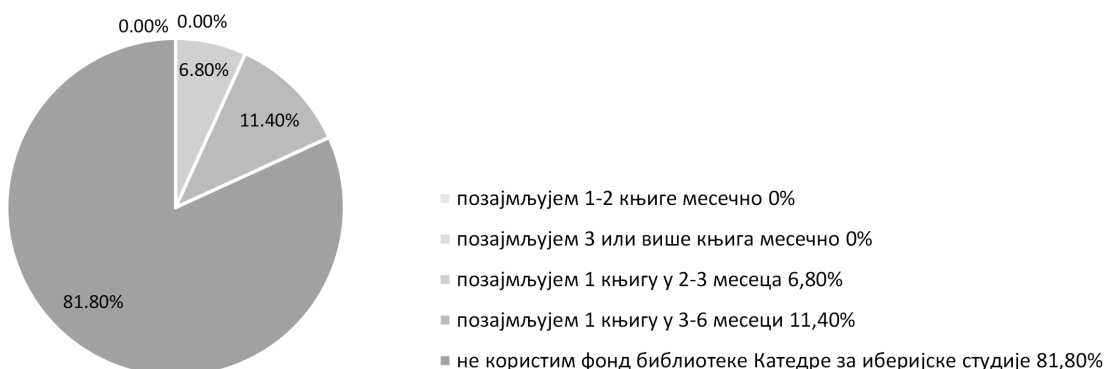
Графикон 4: Одговори студената четврте године на питање колико често користе фонд библиотеке Катедре за иберијске студије.

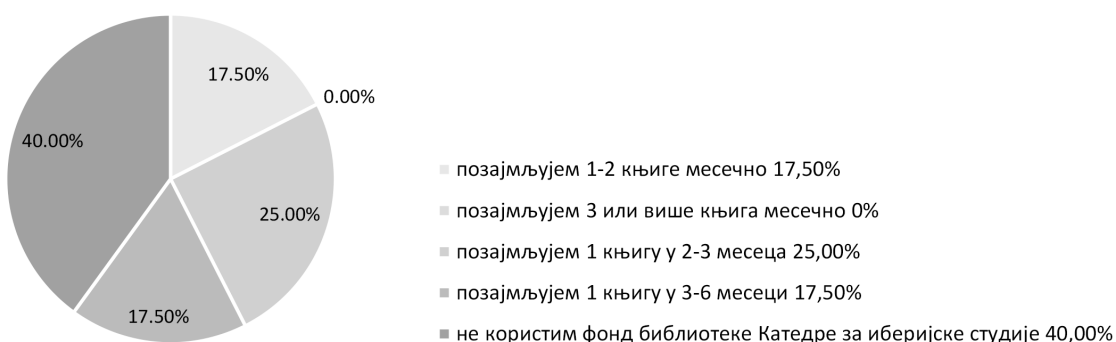
Графикон 5: Одговори студената прве године на питање колико често користе фонд библиотеке Института Сервантес.

Графикон 6: Одговори студената друге године на питање колико често користе фонд библиотеке Института Сервантес.

Графикон 7: Одговори студената треће године на питање колико често користе фонд библиотеке Института Сервантес.

Алексић Милановић М. „Улога библиотеке у учењу шпанског као страног језика“, 57–71

Графикон 8: Одговори студената четврте године на питање колико често користе фонд библиотеке Института Сервантес.

Премда се број испитаника на различитим годинама студија битно разликује (у истраживању је учествовало 52 студента прве године, а 26 четврте), на основу прикупљених података приметан је помак у употреби библиотечких фондова од треће године. Утврђено је да фонд библиотеке Катедре за иберијске студије користи 23,1% испитаника са прве године, 36,4% са друге, 52,5% са треће и 61,5% са четврте године студија, а фонд библиотеке Института Сервантес 28,8% студената прве године 18,2% друге, 60% треће и 65,4% четврте. Потребно је, међутим, узети у обзир и учесталост одласка у библиотеке оних који су навели да јесу њихови корисници: примера ради, из библиотеке Катедре за иберијске студије 37,5% студената треће године позајмљује једну књигу у 3–6 месеци, 7,5% позајмљује једну књигу у 2–3 месеца и исто толико једну до две књиге месечно (графикон 3), односно из библиотеке „Хосе Јеро“ 25% позајмљује једну књигу у 2–3 месеца, 17,5% једну књигу у 3–6 месеци и 17,5% једну до две књиге месечно (графикон 7). Може се закључити да је значајно висок проценат студената основних студија шпанског језика који јесу корисници ових библиотека, али позајмљују грађу одвише ретко.

Резултати су донекле бољи када су у питању електронске књиге доступне члановима библиотеке „Хосе Јеро“, што се види из наредне табеле, где се пореде проценти испитаника корисника штампаних и електронских издања.

Табела 1: Проценат студената који користе наведене фондове

	1. година студија	2. година студија	3. година студија	4. година студија
Штампана издања доступна у библиотеци „Хосе Јеро“	28,8%	18,2%	60%	65,4%
Електронска издања доступна члановима библиотеке „Хосе Јеро“	46,2%	27,3%	82,5%	76,9%

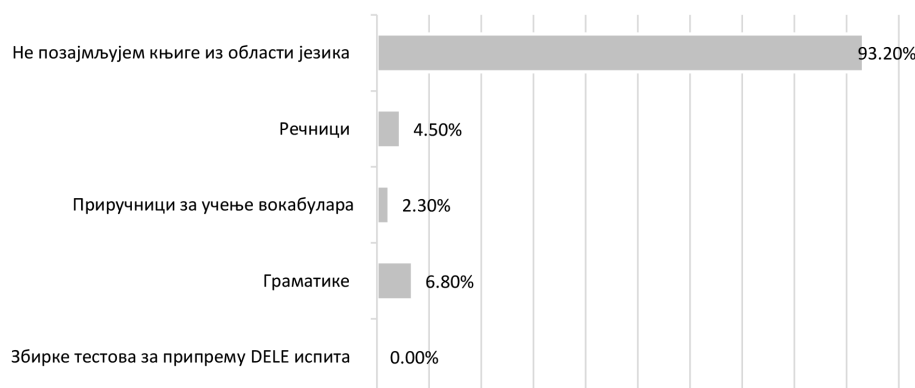
Када се упореде подаци из табеле 1, од треће године студија види се нагли пораст у употреби фонда библиотеке „Хосе Јеро“, а нарочито електронских издања. Наиме, на трећој и четвртој години се у оквиру различитих курсева од студената очекује више самосталног истраживачког рада, па се и потреба за литературом повећава. И на првој и на другој години студија, иако је проценат студената који уопште не користе ни штампана ни електронска издања значајно висок, уочљива је тенденција да се чешће бира електронска грађа.

Будући да је предмет истраживања литература из области хиспанске лингвистике, кључно питање у упитнику тиче се врсте грађе коју студенти позајмљују. Одговори су показали да су то претежно књижевна дела, углавном она која представљају обавезну литературу на предметима из књижевности, док су књиге из области језика знатно ређи избор. Графикони 9–12 приказују одговоре на питање који тип литературе користе уколико позајмљују књиге из области лингвистике, а понуђени одговори били су: речници, граматике, приручници за учење вокабулара, збирке тестова за припрему DELE испита и „не позајмљујем књиге из области језика“.

Графикон 9: Одговори студената прве године на питање који тип литературе користе уколико позајмљују књиге из језика.

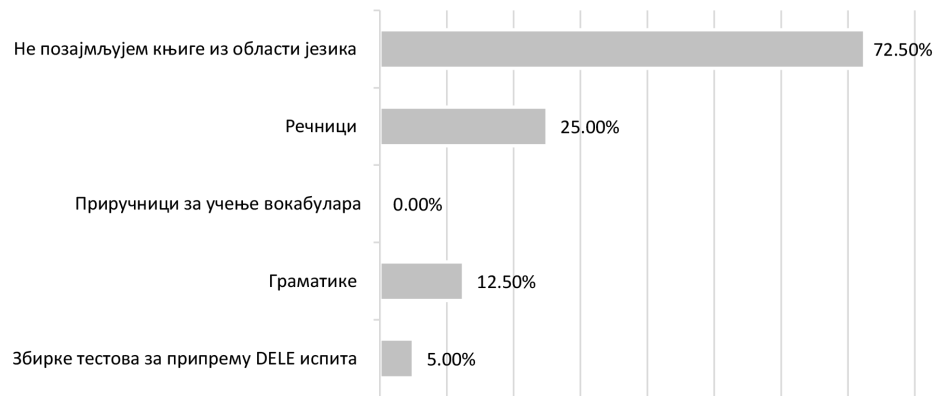

Графикон 10: Одговори студената друге године на питање који тип литературе користе уколико позајмљују књиге из језика.

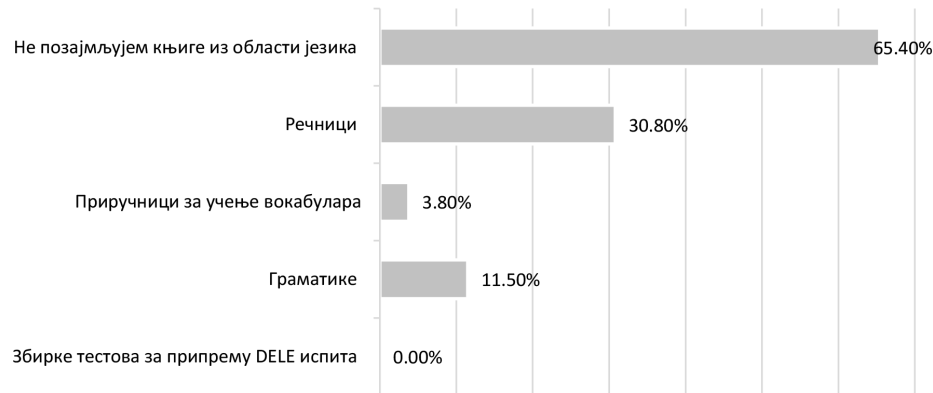

Алексић Милановић М. „Улога библиотеке у учењу шпанског као страног језика“, 57–71

Графикон 11: Одговори студената треће године на питање који тип литературе користе уколико позајмљују књиге из језика.

Графикон 12: Одговори студената четврте године на питање који тип литературе користе уколико позајмљују књиге из језика.

Може се закључити да, иако генерално употреба библиотеке расте од прве ка четвртој години, када је у питању грађа из области хиспанске лингвистике, проценти се не повећавају практично никако.

Табела 2: Број студената који позајмљује литературу из области језика

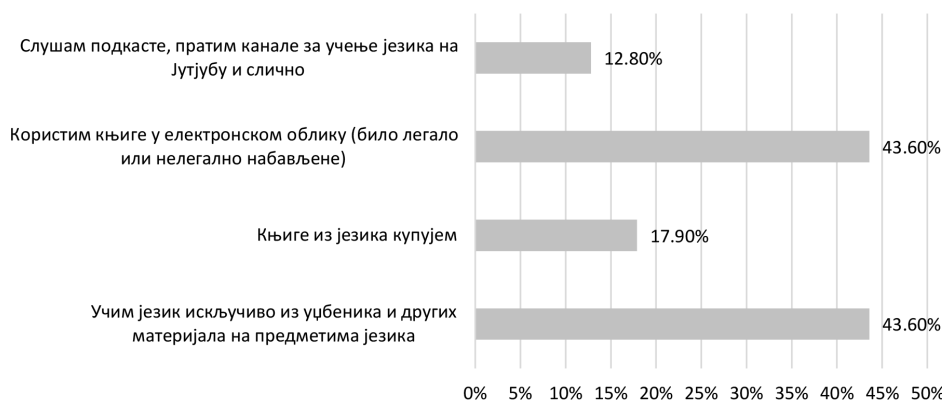
	1. година студија	2. година студија	3. година студија	4. година студија
Збирке тестова за припрему DELE испита	1	0	2	0
Граматике	7	3	5	3
Приручници за учење вокабулара	5	1	0	1
Речници	9	2	10	8

Упркос томе што према подацима граматике и приручнике за учење вокабулара најчешће позајмљују студенти прве године, не може се рећи да се тај проценат на вишим годинама студија смањује, већ је он у корелацији са укупним бројем испитаника на свакој години студија. Речнике из библиотека најмање позајмљују студенти друге године, што се објашњава чињеницом да на трећој и четвртој години студија имају предмет превођење, због чега расте потреба за њима.

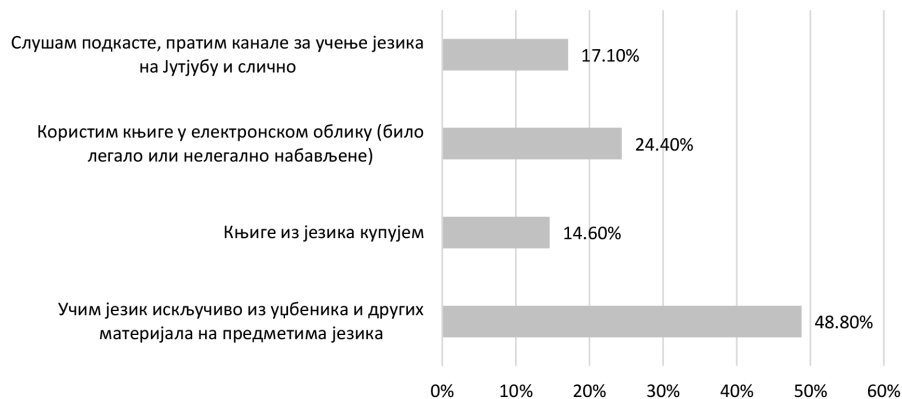
Изнети подаци воде ка закључку да је хипотеза са којом је започето истраживање само делимично потврђена. Показано је да у сврху учења језика студенти основних студија шпанског језика, хиспанских књижевности и култура Филолошког факултета у Београду у врло малој мери користе једине две библиотеке које им могу понудити ту врсту грађе, библиотеку Катедре за иберијске студије и библиотеку „Хосе Јеро“ Института *Сервантес*. Други део хипотезе се, међутим, не може сматрати потврђеним: према расположивим подацима, када се примени критеријум године студија, на вишим годинама генерално проценат студената корисника поменутих библиотека расте, али не и проценат оних који позајмљују грађу конкретно у сврху учења језика.

Графикони 9–12 показују да грађу из области хиспанске лингвистике не позајмљује 75% испитаника са прве године (39 студената), 93,2% са друге (41), 72,5% са треће (29) и 65,4% са четврте (17). То што спроведена анкета открива да студенти не позајмљују у великој мери литературу из хиспанске лингвистике из библиотека не значи нужно да не уче језик мимо онога што се од њих захтева у оквиру лингвистичких курсева, али јасно показује да је библиотека у функцији учења страног језика скрајнута. Како би проблем био дубље истражен и стечена ширира слика о ставовима студената, прикладно је и корисно било испитати и разлоге из којих не позајмљују грађу намењену ученицима шпанског као страног језика. На основу графикана 13–16 види се да изврстан проценат студената користи књиге у електронском облику (било легално или илегално набављене), неколицина чак и купује штампана издања, а неки такође уче језик из не-академских извора доступних на интернету, попут подкаста или Јутјуб канала, премда је тај постотак у дигиталној ери изненађујуће низак. Уз то, знатан је удео испитаника који заиста потврђују да не улажу додатни напор на пољу хиспанске лингвистике, тј. да уче искључиво из уџбеника и других материјала у оквиру лингвистичких предмета: готово половина испитаника са прве (43,6%), друге (48,8%) и четврте године (41,2%) и чак 72,4% испитаника са треће године. Овакви одговори указују на потребу да се студенти подстакну на истраживање и самостално учење језика.

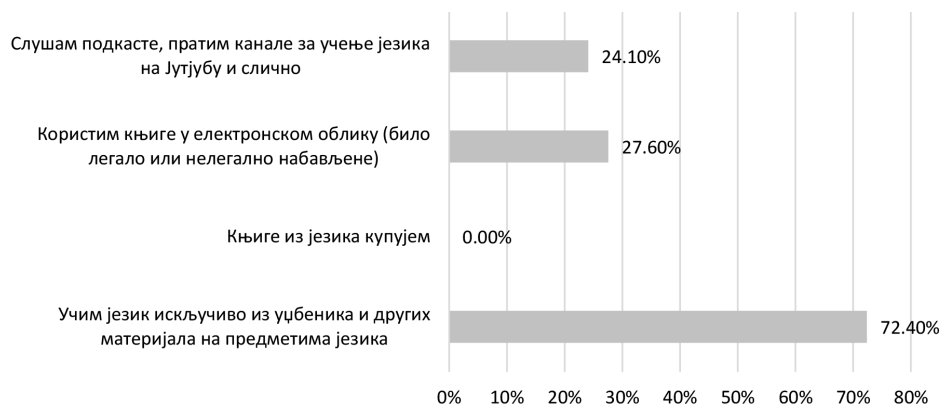
Графикон 13: Одговори студената прве године на питање које опције најбоље описују разлог уколико не позајмљују књиге из области језика.

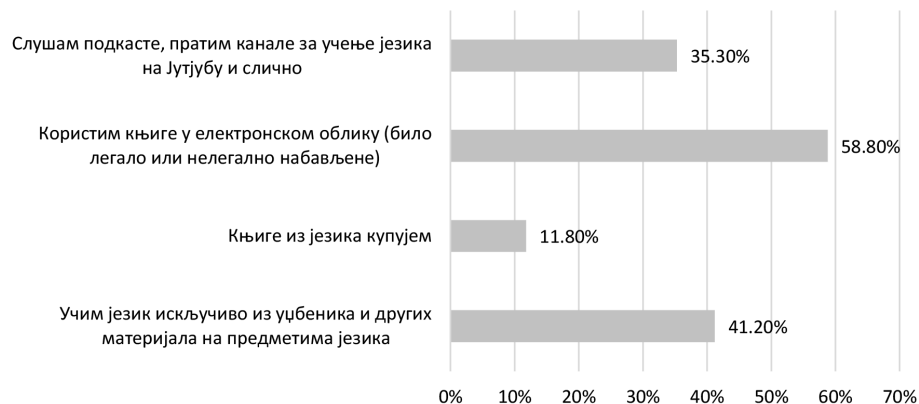
Графикон 14: Одговори студената друге године на питање које опције најбоље описују разлог уколико не позајмљују књиге из области језика.

Графикон 15: Одговори студената треће године на питање које опције најбоље описују разлог уколико не позајмљују књиге из области језика.

Графикон 16: Одговори студената четврте године на питање које опције најбоље описују разлог уколико не позајмљују књиге из области језика.

У прилог томе иду и одговори на питање да ли знају да постоји часопис намењен ученицима шпанског као страног језика доступан члановима библиотеке Института *Сервантес* и у електронском и у штампаном облику.¹⁰ Одрично одговара 84,6% студената прве године, 84,1% друге, 90% треће и 80,8% четврте године (графикони 17–20), што такође указује на неопходност да се студенти више информишу о могућностима које су им на располагању када је у питању учење језика.

Графикон 17: Одговори студената прве године на питање да ли знају да постоји часопис намењен ученицима шпанског као страног језика доступан члановима библиотеке Института *Сервантес*.

Графикон 18: Одговори студената друге године на питање да ли знају да постоји часопис намењен ученицима шпанског као страног језика доступан члановима библиотеке Института *Сервантес*.

Графикон 19: Одговори студената треће године на питање да ли знају да постоји часопис намењен ученицима шпанског као страног језика доступан члановима библиотеке Института *Сервантес*.

¹⁰ Revista *Punto y coma*, preuzeto 11. 3. 2025, <https://www.hablaconene.com/inicio/revista-punto-y-coma/>.

Алексић Милановић М. „Улога библиотеке у учењу шпанског као страног језика“, 57–71

Графикон 20: Одговори студената четврте године на питање да ли знају да постоји часопис намењен ученицима шпанског као страног језика доступан члановима библиотеке Института *Сервантес*.

Друга фаза: пројекат. Опис задатка.

У светлу резултата приказаних у претходном поглављу, неопходно је указати студентима на богатство које у области шпанског језика нуде библиотеке Катедре за иберијске студије и Института *Сервантес*. При томе, фокус треба ставити пре свега на библиотеку „Хосе Јеро“, јер када се ради о приручницима намењеним самосталном учењу, њен фонд је ипак богатији, што и оправдава њен основни циљ: да постане „један од главних ослонаца“ управо у учењу шпанског језика.¹¹ С том намером, у оквиру предмета Савремени шпански језик Г-З, група од 35 студената друге године имала је задатак да истражи и представи литературу намењену самосталном учењу шпанског језика коју поседује библиотека „Хосе Јеро“ и у штампаном и у дигиталном облику.

Конкретно, у групама од три до четири члана студенти су бирали једну од понуђених издавачких кућа које се баве шпанским као страним језиком (*Edinumen, Difusión, SGEL, Anaya, Arco Libros, EnClave-ELE*), односно часопис *Punto y Coma*, а додатне опције биле су и представљање читања по нивоима као корисног алата у учењу језика (на основу те врсте грађе доступне у библиотеци) или генерално библиотеке „Хосе Јеро“. Било је потребно да, као запослени у одељењу за маркетинг неке од издавачких кућа поменутог часописа, односно самог Института *Сервантес*, одлуче коју ће грађу промовисати. Наредни корак био је да направе оглас у формату по избору и да потом представе свој рад на часу. За реализацију пројекта имали су тачно два месеца, а за презентовање на часу, због великог броја учесника у пројекту, пет минута.

Трећа фаза: завршна анкета. Анализа одговора.

У последњој фази учесници пројекта попунили су анкету састављену од четири питања завореног и четири отвореног типа. Кључно питање у упитнику које открива успешност пројекта јесте да ли их је он мотивисао да у будућности више користе фонд библиотеке Института *Сервантес* у сврху учења језика: 82,9% студената одговара *да, дефинитивно*, а 17,1% *можда*, на основу чега је главни циљ пројекта испуњен (графикон 21).

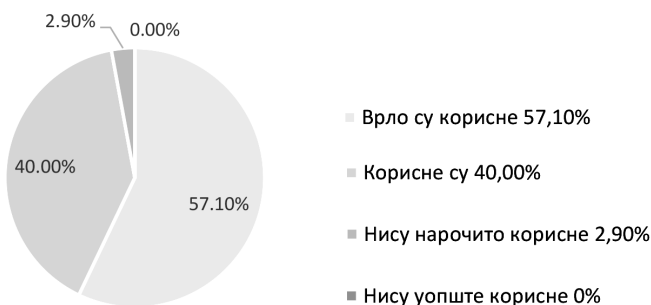
¹¹ Biblioteca Jose Jero, preuzeto 28. 2. 2025, https://belgrado.cervantes.es/rs/biblioteca_srpski/biblioteca_srpski.htm.

Графикон 21: Одговори студената на питање да ли их је овај пројекат мотивисао да чешће користе фонд библиотеке Института Сервантес.

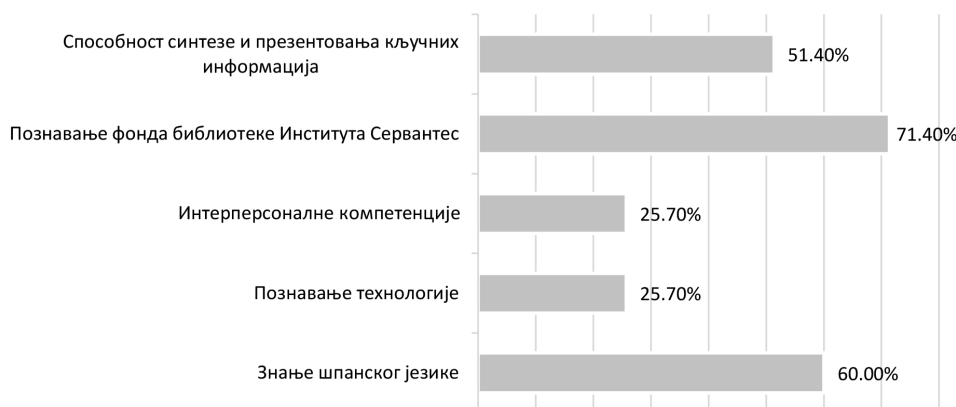
Поред тога што су истраживали одређену литературу у оквиру своје теме, студенти су на основу презентација колега могли да се упознају и са другом грађом. У том смислу, 57,1% испитаника је навело да су презентације других студената биле *врло корисне*, а 40% определило се за опцију *корисне*, док је само један (2,9%) обележио да му нису нарочито користиле (графикон 22). Уз то, на питање да ли би могли да издвоје неку књигу која им је посебно привукла пажњу и пробудила интересовање и коју ће сигурно користити, 32 испитаника (од 35) издвојила су барем један приручник, што такође потврђује да су исходи пројекта позитивни.

Графикон 22: Одговори студената на питање да ли су им презентације других студената биле корисне.

Будући да је овај пројекат спроведен у оквиру предмета Савремени шпански језик, поред упознавања са библиотекама, његов други главни циљ био је и унапређивање знања језика, те је спровођен у потпуности на шпанском језику, а уз то је имао и секундарне циљеве: развој дигиталних компетенција при прављењу огласа, способности за рад у тиму, вичности у издвајању кључних информација, будући да је излагање требало сместити у свега пет минута, и њиховом презентовању. Графикон 23 показује у којој мери су ти циљеви испуњени: 71,4% испитаника након пројекта боље познаје садржаје које библиотека „Хосе Јеро“ нуди својим корисницима, а 60% субјективно процењује да су захваљујући пројекту унапредили знање шпанског језика, 51,4% студената верује да су побољшали способност синтезе и презентовања, док је вештине у области технологије и рада у тиму унапредило по 25,7%.

Графикон 23: Одговори студената на питање да ли су кроз овај пројекат побољшали наведене аспекте.

Закључци

Уводна анкета показала је да знатан проценат студената шпанског језика Филолошког факултета у Београду не користи фонд библиотеке Катедре за иберијске студије, ни библиотеке Института *Сервантес* (што се односи и на литературу из области хиспанске лингвистике и на књижевна дела), али да, када се примени критеријум године студија, проценат студената корисника поменутих библиотечких фондова ипак расте, као и да је он нешто виши када су у питању електронска издања библиотеке „Хосе Јеро“. Студенти, дакле, чешће посежу за електронским изворима, што у дигиталној ери уопште не изненађује. Упркос томе, у неком наредном истраживању било би корисно испитати на који начин користе дигиталну библиотеку, тј. да ли су упознати са свим могућностима које она нуди. На пример, резултати до којих долазе Радић Бојанић и Топалова истражујући навике студената корисника електронских извора COBISS и КоБСОН показују да њихови испитаници неретко нису ни свесни које све могућности постоје у оквиру виртуелних/дигиталних библиотека и да би им користила одређена едукација у тој области.¹²

Конкретно на пољу хиспанске лингвистике, проценат студената који позајмљују литературу намењену учењу шпанског као страног језика је разочаравајуће низак на свим годинама студија. Ако је реч о студијама страних језика на универзитетском нивоу, логично је очекивати од студената и одређени степен самосталног рада на усавршавању језика који уче. Међутим, огроман је проценат оних који чињеницу да не позајмљују литературу из језика објашњавају тиме да се у учењу држе искључиво материјала који су им на располагању на лингвистичким предметима, чак и на вишим годинама студија. Такви резултати јасно указују на потребу да се студенти подстакну да у већој мери користе ту врсту грађе. Сходно томе, кроз пројектни задатак представљен у овом раду студенти су се упознали са граматикама, приручницима и другим књигама из области језика у библиотеци „Хосе Јеро“, чиме је испуњен главни циљ пројекта, али уз то ова активност подстиче и развој многих вештина, као што су пројектно решавање задатака, истраживање, презентовање, рад у групи и употреба разних дигиталних алата.

Литература и извори:

1. Biblioteka Hose Jero. Preuzeto 28. 2. 2025. https://belgrado.cervantes.es/rs/biblioteka_srpski/biblioteka_srpski.htm.

¹² Биљана Радић Бојанић и Јагода Топалов, „Електронски извори COBISS и КоБСОН у функцији високошколског образовања: ставови и навике студената корисника“, *Читалиште: научни часопис за теорију и праксу библиотекарства* Број 20 (мај 2012): 38.

2. Burns, Anne. "Action research: An evolving paradigm?". *Language Teaching* 38 (2005): 57–74. doi:10.1017/S0261444805002661.
3. Diccionario de términos clave de ELE. "Enfoque por tareas". Centro Virtual Cervantes. Preuzeto 1. 3. 2025, https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/diccio_ele/diccionario/enfoquetareas.htm.
4. Ellis, Rod, Peter Skehan, Shaofeng Li, Natsuko Shintani and Craig Lambert. *Task-Based Language Teaching. Theory and Practice*. Cambridge University Press, 2019. <https://doi.org/10.1017/9781108643689>.
5. Karanović, Vladimir. „Nacionalna biblioteka u Madridu i duh prosvetiteljstva“. *Čitalište: naučni časopis za teoriju i praksu bibliotekarstva* Broj 40 (maj 2022): 16–25. doi: 10.19090/cit.2022.40.16-25.
6. Kemmis, Stephen y Robin McTaggart. "The Action Research Planner". In *The Action Research Planner*, 5–28. Geelong: Deakin University Press, 1988.
7. Radić Bojanić, Biljana i Jagoda Topalov. „Elektronski izvori COBISS i KoBSON u funkciji visokoškolskog obrazovanja: stavovi i navike studenata korisnika“. *Čitalište: naučni časopis za teoriju i praksu bibliotekarstva* Broj 20 (maj 2012): 33–43.
8. Revista *Punto y coma*. Preuzeto 11. 3. 2025. <https://www.hablaconene.com/inicio/revista-punto-y-coma/>
9. Richards, Jack C. and Theodore S. Rodgers. *Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas*. Madrid: Edinumen, 2009.
10. Stringer, Ernest T. *Action research*. Thousand Oaks/ London/ New Delhi: SAGE Publications, 1999.
11. Vučković, Željko i Gordana Stokić Simončić. „Paradoksi znanja u digitalnom svetu“. *Čitalište: naučni časopis za teoriju i praksu bibliotekarstva* Broj 20 (maj 2012): 13–17.

The Role of Libraries in Learning Spanish as a Foreign Language: action research

Summary

This article examines the extent to which the Spanish language students at the Faculty of Philology – University of Belgrade use the library of the Department of Iberian Studies and the library of the Instituto Cervantes in Belgrade for language learning. The research is based on the hypothesis that the percentage of students borrowing materials in the language field is small but that this number increases when the criterion of year of study is applied. However, the hypothesis was only partially confirmed, since the survey revealed that while the number of students using libraries generally increases in the later years of study, the use of literature specifically intended for learning Spanish as a foreign language does not increase. The survey also indicated that a significantly high percentage of respondents learn the language exclusively from textbooks and other materials provided within their language courses, without making any additional effort in this area. Given these findings, we consider it necessary to encourage students to engage in more independent work. This could be supported by the vast amount of easily accessible non-academic digital content, which has undoubtedly facilitated foreign language learning in recent years. However, we strongly argue that the best results can be achieved through combining all available resources, rather than excluding books and that it is the teacher's responsibility to guide students in exploring the wealth of resources that libraries offer in this area. Accordingly, we conducted an action research project, which required students to explore specific literature and present it in class. The final survey showed that after completing the project 82.9% of the participants were motivated to use library resources more for language learning, while 17.1% of the respondents selected the "maybe" option. This suggests that the project achieved its goal.

Keywords: teaching foreign languages, learning Spanish as a foreign language, task-based approach, project-based learning, the library of the Department of Iberian Studies, the library of the Instituto Cervantes in Belgrade, library users, action research

Примљено: 4. марта 2025.
Исправке рукописа: 11. марта 2025.
Прихваћено за објављивање: 24. марта 2025.